

Hattula. Undersökningar af Fhatempsi

Kavola fyndstället. 1895. Lättet: 2 Kartor.

~~Undersökningar i Hattula 1898.~~

~~A. O. Heikel.~~

af A. O. Heikel med det bref af 27/11 96 öfverlämnad till A. H.

Undersökningen af Thalempsi Kevola fynd-
stället i Hattula. d. 11-12 sept. 1895.

Om tidigare gjorda fynd och de gräfningsar jag hösten 1894 väckstälde på det i Kevola hemmans mark i Thalempsi by af Hattula socken belägna fyndstället har jag redogjort i Finskt museum. 1894. n: 8. s. 127-128. Undersökningen kunde emellertid sagda höst icke slutföras, emedan potatisgropen, hvars gräfning gifvit anledning till fyndet, redan blivit fylld med potäter och undersökningens fullföljande skulle nödvändiggjort dess raserande. Enligt husbondens utsaga skulle gropen vara tömd till följande vår, då jag kunde återkomma och fortsätta arbetet. Då jag därför den 19de juni 1895 anlände till stället, var detta emellertid icke fallet, hvartill dessutom kom att rågåkern rundt omkring stod i växt och då ingen körväg förde till fyndstället, så att de ännu kvarliggande potäterna kunnat bortsläpas, kunde ej håller nu gropen och taket öfver densamma raseras, hvarför mina gräfningsar måste äfven denna gång uppskjutas. Den 11te sept. anlände jag änyo till stället och nu mötte inga hinder för undersökningens företagande. Gräfningen fortsattes på andra dagen och lämnade till resultat upptäckten af 44 nr föremål (N: 3146). Bland de funna föremålen må här särskildt nämnas ett s. k. encolpium d. ä. en relikgömma i korsform af antagl. silfver och prydd med inristade bilder af den korsfäste på ena sidan och på den andra antagl. af jungfru Maria, hvilka bilder äro försedda med riello. infattningar. Föremålets längd är endast 47 mm. Sådana relikgömmor anses vara af byzantinskt ursprung från de sista seklen af vår hednatid, och har man funnit några dylika äfven i Sverige. (B. Salin. Svenska fornminnesför. tidskrift 1893. N: 28. sid. 299) I Finland är detta det första i sitt slag gjorda fynd.

För öfrigt voro föremålen tämligen jämnt spridda öfver hela det undersökta området och lägo för det mesta 0,5 meters djup under jordytan. Blott få pjäser lägo så nära hvarandra, att de syntes vara tillsammans nedlagda. Detta var fallet med 2 armband, en rund spännbuckla och en ked, allt af brons (№ 3146. 14, 20-21 och 25). De öfriga föremålen utgjordes af: 2 hästskoformade spännen, fragment af 3 andra sådana, ett korsformigt hängsmycke af brons (icke dubbelt såsom det förut nämnda encolpium), 2 bronsknappar, fragment af 2 eller flere spiralaridna ringar af brons, 4 bronsvakter, några pärlor (dels fragment och eldskadade), 19 kedjefragment, de flesta af brons, 3 knifvar, ett eldstål, spikar, märkor etc. samt dessutom ett tiotal fragment af bronskittel och en mängd smälta bronsklimpar. Kringspridda öfver hela området voro afven brända ben och verktygsskärvar. De funna föremålen tillhöra slutet af vår hednated och då de brända benen sannolikt äro lämningar af lik hafva vi i den i fråga varande fyndplatsen i Thalempiby en tavastländsk begravningsplats från nämnda tid, i hvilken man kringstrött de brända kvarlevorna och andra tillhörigheter af sina döda. Möjligheten att rundt omkring fyndstället ännu kunde finnas fornsaker är, oaktadt de många fynd man redan upprepade gånger gjort härstädes, icke utesluten, emedan vid de grafningsförsök, som jag hösten 1874 här och där i närheten lät utföra, en afbruten svärdspets (№ 3008. 1) hittades på andra sidan af det några meter vidsträckt bärget, till hvares sydöstra del potatisgropen ansluter sig. Dessutom skall man för ungefär 20 år sedan vid dikesgrävning i åkern under fyndstället funnit ett svärd med bibehållet fäste och parerstång. Detta svärd har sedermera gått förloradt.

121

A.O. Heikelin kautta kesäkuu 1897

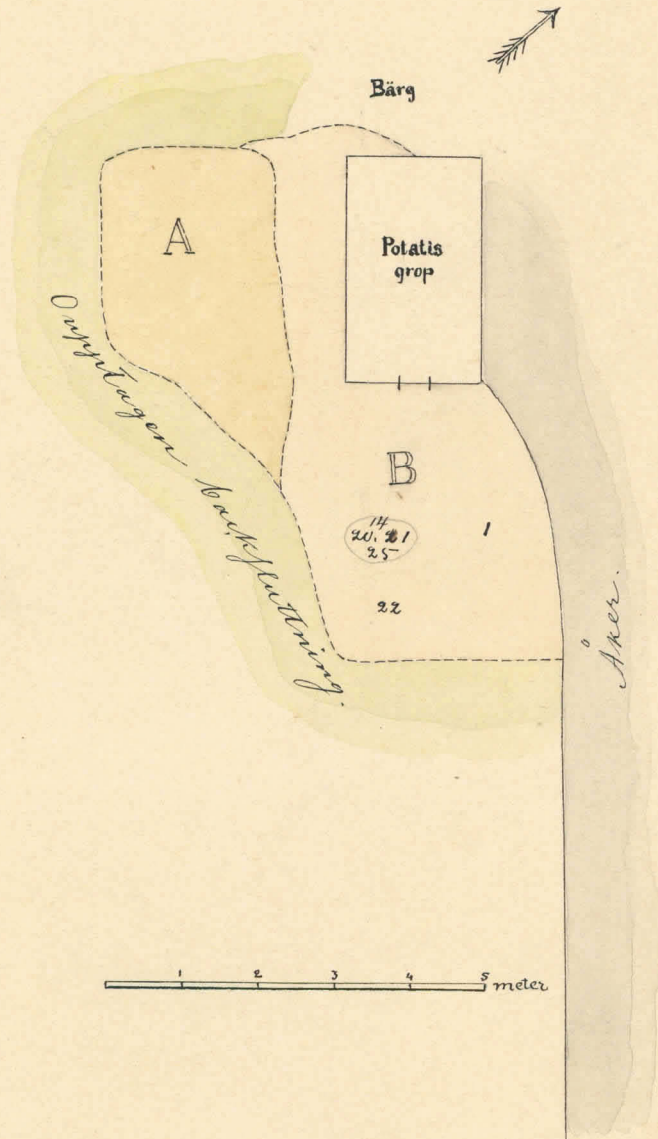
Torok. 26/XI 1897.

Kaava 1:4000

Ote
Thalempsin kylän kartasta
Hattulan pitäjässä

(N: 3008.1)

Hattula - Skalmussi fyndstället.
A. 1894 undersökt område (N: 3008.2-12).
B. 1895 " " (N: 3146.1-4).